

Nowe plany zadań ochronnych w województwie małopolskim

2014-08-08

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie podpisał zarządzenia w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Pustynia Błędowska PLH120014 oraz Torfowisko Wielkie Błoto PLH120080.

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Pustynia Błędowska PLH120014 zajmuje powierzchnię prawie 2000 ha, z czego ponad 85% znajduje się na terenie gminy Klucze w województwie małopolskim, a pozostała część w granicach administracyjnych miasta Dąbrowa Górnicza w województwie śląskim. Ochroną objęty został unikatowy w skali europejskiej śródłądowy obszar występowania piasków wydmych z interesującymi formami geomorfologicznymi, rzadkimi gatunkami roślin i zwierząt oraz zbiorowiskami muraw piaskowych.

Pustynia Błędowska ukształtowała się w dwóch etapach, naturalnym oraz na skutek działalności człowieka. Jej początki sięgają czasów sprzed 2-3 milionów lat, kiedy w dolomitowo-wapiennych skałach triasowych istniały głębokie doliny wydrążone przez rzeki. W epoce lodowcowej systematycznie były one wypełniane osadami piaszczysto-żwirowymi. W miarę zmiany klimatu na cieplejszy pojawiła się tu roślinność leśna. Od XIII wieku w sąsiedztwie obszaru zaczęła rozwijać się na ogromną skalę przemysł wydobywczy, co spowodowało wzrost zapotrzebowania na węgiel drzewny (którym opalano piece hutnicze) oraz na drewno do obudowy sztolni w kopalniach. Wycinka drzew doprowadziła do zniszczenia gleby i odsłonięcia luźnych piasków co spowodowało powstanie ruchomych wydmy. Dodatkowo w wyniku intensywnej działalności górniczej w okolicy pustyni poziom wód gruntowych opadł do tego stopnia, że uniemożliwiło to rozwój roślinności. W połowie XX wieku część pustyni zaozano i obsiano wierzbą kaspijską oraz sosną. W połączeniu z zanieczyszczeniami przemysłowymi i podnoszeniem się poziomu wód gruntowych doszło do silnego zmniejszenia powierzchni odkrytych piasków oraz zarastania pustyni przez ciepłolubne zarośla i lasy iglaste.

Obecnie na terenie Pustyni Błędowskiej prowadzony jest przez gminę Klucze projekt LIFE+ „Czynna ochrona kompleksu priorytetowych siedlisk napiaskowych w obszarze Natura 2000 na Pustyni Błędowskiej”, który obejmuje oczyszczenie obszaru pustyni z niewybuchów i niewypałów (Pustynia Błędowska jest poligonem wojskowym), inwentaryzację przyrodniczą, usuwanie drzew i krzewów oraz udostępnienie turystyczne pustyni.

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Torfowisko Wielkie Błoto PLH120080 obejmuje polanę wewnątrz Puszczy Niepołomickiej o powierzchni ok. 350 ha. W przeszłości teren był użytkowany rolniczo, a obecnie jedynie niewielką część stanowią łąki kośne. W granicach torfowiska przeważają zbiorowiska torfowisk niskich, głównie turzycowiska, trzcinowiska, łąki wilgotne i ziołorośla zarastające wierzbą i olszą. W granicach obszaru występują zwarte populacje trzech gatunków motyli z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej: modraszek nausitous, modraszek telejus oraz czerwończyk nieparek.

Projekty planów zadań ochronnych opracowane zostały w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, finansowanego w 80% ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach V Priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, a w 20% z budżetu Państwa.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pustynia Błędowska wejdzie w życie 19 sierpnia 2014 r., natomiast dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Wielkie Błoto dzień później - 20 sierpnia 2014 r.

Źródło, fot.: RDOŚ w Krakowie